KONINKLIJKE
vemw
Kenniscentrum en belangenbehartiger
van zakelijke energie- en watergebruikers

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Woerden : 31 mei 2024
onze ref. : E24b04
doorkiesnr. : 0348 48 43 53
e-mail : [redacted]@vemw.nl

onderwerp : Zienswijze VEMW m.b.t. het ontwerp codebesluit Tijdgebonden transporttarieven hoogspanningsnet (zaaknummer ACM/23/182621)

Geachte directie,

In de Staatscourant van 18 april 2024 nr. 12933 stelt de ACM belanghebbenden in de gelegenheid te reageren op het door de ACM opgestelde ontwerp Tijdgebonden transporttarieven hoogspanningsnet (hierna “Ontwerpbesluit”). Van de geboden gelegenheid tot het indienen van een schriftelijke zienswijze maakt VEMW graag gebruik.

Allereerst wil VEMW benadrukken dat het positief tegenover tijdgebonden transporttarieven staat. De achterstand die netbeheerders hebben opgelopen door onvoldoende netuitbreidingen en de netcongestie die op piekmomenten daaruit voortkomt leiden tot fors hogere kosten voor het Nederlandse elektriciteitsnet. Deze kosten worden bij de netgebruikers, specifiek afnemers, neergelegd. Vanuit het kostenveroorzakingsprincipe is het niet meer dan logisch dat de veroorzaker van de piekmomenten in het elektriciteitsnet, en daarmee de veroorzaker van de kosten van uitbreidingen en congestiemanagement, meer betaalt dan de aangeslotene die baseload afneemt of zelfs geheel uit de piekmomenten blijft. Het is daarbij wel zaak dat dit op een juiste, non-discriminatoire manier gebeurt.

In het codewijzigingsvoorstel dat door de gezamenlijke netbeheerders is opgesteld en aan de ACM is voorgedragen was opgenomen dat de tijdgebonden transporttarieven enkel op aangeslotenen, niet zijnde regionale netbeheerders, op hoogspanningsnetten van toepassing zouden zijn. VEMW heeft vanaf het eerste moment aangegeven dat het uitsluiten van regionale netbeheerders tegen het beginsel van non-discriminatie in gaat en niet voldoet aan het kostenveroorzakingsprincipe. Er vindt immers ook verbruik plaats op de regionale netten ten tijde van de momenten van piekbelasting van het hoogspanningsnet. Daarnaast was VEMW van mening dat de tijdgebonden transporttarieven idealiter op alle netvlakken, dus ook op midden- en laagspanning, van toepassing zouden moeten zijn. Het doet VEMW dan

Houttuinlaan 12
3447 GM WOERDEN
KvK Utrecht nr. 30147022

Telefoon 0348 48 43 50
E-mail kb@vemw.nl
Internet www.vemw.nl

IBAN: NL20ABNA0551408340
BICcode: ABNANL2A
BTW nr. NL 0011.19.904.B01

ook deugd om te zien dat de ACM de tijdgebonden transporttarieven op alle aangeslotenen op hoogspanningsnetten van toepassing verklaart, en dus ook op regionale netbeheerders. Dit zorgt ervoor dat het besluit in overeenstemming is met het beginsel van non-discriminatie, dat het kostenveroorzakingsprincipe gehandhaafd blijft en dat de prikkel van de tijdgebonden tarieven alsnog via de regionale netbeheerders ook op de lagere netvlakken van toepassing is.

In aanvulling op het bovengenoemde merkt VEMW op dat er nog een fout in de tekst van het Ontwerpbesluit staat. In onderdeel F, bijlage B.1, staat nog steeds “wegingsfactoren voor aangeslotenen, niet zijnde regionale netbeheerders, aangesloten op het landelijk hoogspanningsnet”. VEMW zou graag zien dat dit verbeterd wordt en dat de tekst komt te luiden: “wegingsfactoren voor aangeslotenen aangesloten op het landelijk hoogspanningsnet”.

De voorgestelde maandelijkse weging is bedoeld om vast te stellen welke kWmaxgewogen de aangeslotene moet betalen op basis van het gewogen piekmoment. Dit systeem heeft als gevolg dat een partij die zich maximaal inzet om het net te ontlasten, alsnog een hoge afrekening kan krijgen door bijvoorbeeld een storing of fout. Dat maakt de voorgestelde weging vatbaar voor technische of menselijke fouten. De weging zou op zijn minst wekelijks, maar beter dagelijks gedaan moeten worden om zo het kWmaxgewogen-tarief zo accuraat mogelijk te houden. Dit zou ook misbruik van de gemaakte piek voor de rest van de maand voorkomen.

Verder is wat VEMW betreft de manier waarop de wegingsfactoren worden vastgesteld problematisch en onjuist. De wegingsfactoren worden voor het gehele jaar op voorhand vastgesteld. Dit houdt geen rekening met veranderingen in belasting op het net die wellicht het gevolg zouden kunnen zijn van gedragsverandering als gevolg van de tijdgebonden transporttarieven. Daardoor kan het voorkomen dat de pieken in het netgebruik juist in de goedkope uren voorkomen en dalen juist in de dure uren. Netbeheerders stellen dat dit waarschijnlijk niet zal gebeuren. Echter, wanneer de verwachting is dat de tijdgebonden transporttarieven niet een wezenlijke gedragsverandering teweeg brengen komt de vraag op wat hun nut dan is, aangezien er dan in dat geval slechts een verschuiving van kosten voor aangeslotenen van de zomer naar de winter plaatsvindt. Het zou dus veel doelmatiger zijn om de tijdgebonden transporttarieven flexibeler te laten meebewegen met de netbelasting. Uiteraard onder voorbehoud dat er duidelijkheid bestaat over hoe en wanneer de tarieven aangepast worden.

Daarnaast heeft VEMW bezwaren bij de framing van deze wegingsfactor. De wegingsfactor laat het lijken alsof er ‘kortingen’ worden gegeven wanneer men de pieken buiten de ‘drukke’ uren houdt. Dit is echter niet het geval. Zoals uit de berekening van de netbeheerders blijkt wordt de factor 0,9 de gemiddelde basislijn en daarmee het nieuwe standaardtarief. Er is dus geen factor 0,1 korting, maar de factor 1.0 is gewoonweg een ‘boete’ van 10%. Er zijn dus geen ‘kortingen’ maar slechts duurdere en goedkopere uren.

Tevens constateert VEMW ook een fundamenteler probleem. De tijdgebonden transporttarieven zorgen voor nog meer onvoorspelbaarheid voor bedrijven. De hoogte van de nettarieven voor individuele afnemers wordt met de plannen in dit Ontwerpbesluit immers

Houttuinlaan 12
3447 GM WOERDEN
KvK Utrecht nr. 30147022

Telefoon 0348 48 43 50
E-mail kb@vemw.nl
Internet www.vemw.nl

IBAN: NL20ABNA0551408340
BICcode: ABNANL2A
BTW nr. NL 0011.19.904.B01

ook beïnvloed door het gedrag van andere aangeslotenen. Juist nu niet alleen de hoogte, maar ook de onvoorspelbaarheid van de transporttarieven voor bedrijven als zeer problematisch wordt ervaren. Als veel partijen met hun piekverbruik uit de dure uren blijven zullen deze partijen alsnog hogere kosten krijgen dan ze verwacht hadden. Ditzelfde gaat op voor een baseload verbruiker wanneer veel partijen hun piekverbruik naar goedkopere uren verplaatsen. Dit maakt de uiteindelijke verdeling van de netwerkkosten onvoorspelbaar en daarmee de transporttarieven aangezien de totale te verdelen kosten gelijk blijven. VEMW is benieuwd hoe de ACM naar dit probleem kijkt in het kader van de recente ontwikkelingen rondom hoge en onvoorspelbare transporttarieven.

Tot slot is er totaal geen rekening gehouden met seizoensgebonden bedrijvigheid. Partijen die vanwege bijvoorbeeld oogst genoodzaakt zijn in de winter te produceren komen voor hogere kosten te staan terwijl partijen die hoofdzakelijk in de zomer produceren lagere kosten krijgen. Hiermee ‘subsidieert’ de partij die in de winter meer afneemt in principe de netkosten van de partij die in de zomer meer afneemt. Partijen die gedwongen zijn in de winter te produceren, en daardoor per definitie in de wintermaanden met dure uren hun pieken trekken, hebben geen handelingsperspectief om in te spelen op de tijdgebonden transporttarieven en daarmee zijn de tijdgebonden transporttarieven voor deze partijen simpelweg een verhoging van kosten. Deze verhoging komt bovenop de reeds extreem hoge transporttarieven van de afgelopen jaren. VEMW zou graag zien dat deze partijen toch handelingsperspectief geboden wordt.

VEMW verzoekt de ACM de door haar ingediende zienswijze te betrekken bij de verdere besluitvorming over het Ontwerpbesluit.

Hoogachtend,

w.g.

[redacted]
Algemeen Directeur

Houttuinlaan 12
3447 GM WOERDEN
KvK Utrecht nr. 30147022

Telefoon 0348 48 43 50
E-mail kb@vemw.nl
Internet www.vemw.nl

IBAN: NL20ABNA0551408340
BICcode: ABNANL2A
BTW nr. NL 0011.19.904.B01